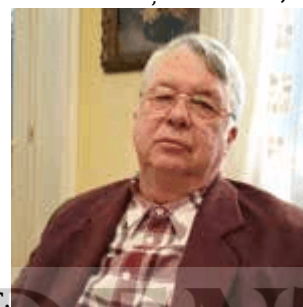

Ne apropiem cu pași hotărâți către sfârșitul acestui an, plin de evenimente interne dar mai ales externe. Ultimii trei ani au marcat existența planetară, inclusiv a noastră printr-o serie de încercări precum COVID19 (2020 cu extensie spre 2021), invazia Ucrainei de către trupele rusești, în termeni militari războiul ruso-ucrainean (2022) iar acum în anul 2023, un fel de război asimetric în regiunea Orientului Mijlociu, prin atacarea de către grupări teroriste fundamentaliste susținute în principal de Iran, a statului Israel. Toate la un loc, pe lângă pierderile de vieți omenești, distrugerea de bunuri și valori, edificate cu mare trudă și cheltuieli incomensurabile, au generat un fel de panică mondială și exacerbarea ideilor nihiliste asupra viitorului omenirii.

Se mai adaugă drama armenilor din regiunea Nagorno-Karabakh, siliți să migreze, fără voia lor, spre Armenia, tensiunile din zona estică a Chinei, mergând până spre Marea Chinei de Sud, cu incidente cu forțele filipineze. Sub o formă sau alta, toate aceste, vorbind generic, evenimente, au avut și au, mai mult sau mai puțin, reflexii asupra țării noastre, că doar trăim într-o lume globalizată. Problemele interne se concentrează pe câteva paliere, în sine, foarte penetrante și robuste, dar mai

ales cât se poate de sforăitoare în perspectiva alegerilor de anul viitor.

S-a pus mai întâi, în vizorul mediei atragerea de fonduri europene, de altfel o țintă benefică pentru țara noastră, că acum, nu mai suntem ca la începutul anilor '90, când nu aveam nicio datorie externă. Una din pârgurile de a accesa ceva miliarde de euro (2,7 mld. euro) a reprezentat-o reforma pensiilor speciale. În sine această problemă putea fi foarte ușor depășită prin așezarea pe o grilă a celor care au avut un aport deosebit, de pildă în apărarea ordinii de drept în țara noastră și care, au suferit prin implicarea lor cu traficanții de toate categoriile, la graniță cu felurii infractori, cei în cauză rămânând cu sechele pentru tot restul vieții.

Ori cei care au suferit în teatrele de război, ori de menținere a păcii, noi ca țară NATO; poate aviatorii de pe supersonice sau scafandrii militari cu un anumit număr de ore. Sau unii care prin sacrificiul lor au salvat bunuri și valori în exercitarea misiunilor încredințate și care au rămas cu sechele (pompieri, polițiști). Nicidecum cei care populează instituții publice și care construiesc legi pentru ei. S-a ajuns, legea fiind deja promulgată, la forma finală prin care - printre altele - un important segment abonat la sinecurile statului român, vor intra în rândul celor care (majoritari fiind) au la baza pensiilor, doar contributivitatea, iar cei aleși să intre în rândul nostru, peste treizeci și opt de ani. Bruxelles-ul a ridicat din sprânceană și a bifat această realizare cu atât mai mult cu cât de acum și până spre sfârșitul anului viitor vor avea loc alegeri, în SUA și mai toată Europa, inclusiv la noi.

S-a lansat pe mai departe un fel de amenințare către IMM-uri și HORECA, pusă apoi în lege, că trebuie storși de venituri prin felurite mijloace. Adică impozitarea veniturilor cu 3% (în loc de 1%), confiscarea unor valori care exced contributivitatea, scăderea drastică a plafoanelor de impozitare și multe altele, generate de plata și circulația în general a banilor în cash. La fel IT-iștii care reprezintă un sector important în ansamblul economic al nostru; veniturile lor vor fi de asemenea impozitate. Reacția imediată a fost că mii, poate zeci de mii au fost deja concediați. Că măsurile deja legiferate, discutabile pe aceste domenii, vor duce ori la deplasarea în zona gri a afacerilor, ori spre cea neagră, este doar o chestiune de timp. Au fost luate în vizor băncile, de fapt niște fanteze ale celor din țările de origine, că ar trebui impozitate cu 1,5% asupra veniturilor.

Deocamdată tăcere absolută. Apoi impozitarea marilor concerne care își extrag seva de aici și o exportă prin felurite mecanisme în țările de origine. Decizia există, că vor fi impozitate după 1.01.2024, dar detaliile sunt discutabile. Restul, ce a mai rămas va apăsa pe tot omul, până în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Și anume, limitarea cashului și verificarea la sânge a provenienței veniturilor. Pentru cei corecți, ei vor trebui să dea fel de fel de explicații, cei care au cărat cu valizele valuta în afară, nimeni nu îi va lua la întrebări. Ce te faci cu valorile cifrate spre 5 miliarde de euro, trimise în țară de către cei care lucrează în vestul Europei și chiar mai departe. Că au contracte de muncă ori lucrează la negru, pe diverse plantații, cum se spune, ei trimit în țară sume imense de bani, care acum ar trebui să-i justifice. Pe mai departe ei, ori beneficiarii acelor valori, trebuie să justifice sumele rulate.

Din bănci nu vor mai putea retrage decât sume modice, iar firmele de curierat probabil că vor fi controlate pe zona deplasărilor de capital. Așa că miliardele de euro, trimise anual de zeci de ani care ajută din plin economia românească se vor diminua substanțial. O altă problemă trecută ușor cu vederea, și anume că pe o retragere nu poți scoate mai mult de 5.000 RON, iar pe o lună, maxim trei operațiuni, să vedem parlamentarii și alții care câștigă sume uriașe de la stat, cum își vor gestiona traseul banilor.

Sunt o serie întreagă de necunoscute în viitorul buget, care acum se construiește, meticolos, doar pe stoarcerea celor vulnerabili, ori care nu se pot agrega într-o structură credibilă care să le apere interesele, așa cum se întâmplă îndeosebi în țările vest europene. Se pune o justificată întrebare, cum va arăta economia României în anul de grație 2024, când acum se pun la cale o sumedenie de reglementări, insuficient gândite în complexitatea lor? În prezent nu mai există experți, în cadrul ministerelor care să analizeze impactul fiecărei măsuri adoptate politic.

Pe vremuri exista Comitetul de Stat al Planificării, (instituție care funcționează de pildă în Franța), care avea datoria să analizeze pe multiple fațete hotărârile date de către structurile politice înainte de '90. Acum fiecare minister își face propriul program care nu se cuplează mai niciodată cu cel al Ministerului de Finanțe, rezultanta fiind un fel de compromis la nivelul coaliției actuale, în care pe media fiecare vorbește pe limba lui. Adică nimic aplecat spre o soluție economică viabilă.

Pe plan intern sunt o multitudine de probleme lăsate în suspensie - în așteptare - care sunt fie

abandonate fie lăsate pentru guvernele viitoare, deoarece nu există o lege a responsabilității actului de conducere și probabil nici în viitor nu va exista așa ceva și atunci lucrurile importante rămân în nelucrare. Pe plan extern, am primit cu oarece fast vizita președintelui Zelenski al Ucrainei.

Probabil ne-a făcut un favor, față de imensul ajutor pe care țara noastră i l-a acordat, fără ca să primim în schimb nimic. Ba da, degradarea Deltei Dunării prin drenarea canalului Bâstroe (trecută sub o suspectă tăcere), nu s-a realizat mai nimic cu minoritatea română din Transcarpatia care numără peste o jumătate de milion de suflete. Prim ministrul nostru, prin vizita făcută la Kiev, probabil și cu acoperirea vizitelor președintelui României au obținut recunoașterea limbii române și în această țară. Da se poate spune că este o victorie de etapă, dar până la aplicarea ei este cale lungă; adică școli în limba română, presă, facultăți etc.

În sfârșit politica rusească de-a lungul istoriei acestor ținuturi, a fost abolită, deoarece prin divizarea fraților noștri de acolo în români, moldoveni ori vlahi, determina pe lângă o confuzie asupra originii lor, dar și o limitare la resursa de învățământ de acolo. Tot în categoria să o numesc așa, hai să ne vizităm pentru mai nimic, se înscrie și deplasarea președintelui nostru în Ungaria, ca să se întâlnească cu omologul lui. După vizită nu au rezultat lucruri concrete, ținte de viitor, ci doar o excursie la Budapesta din care evident a lipsit carismaticul Viktor Orban, ocupat cu realizarea de legături durabile cu domnul Putin și cu președintele Chinei Xi.

Oricum cu alte preocupări decât de a întâmpina pe al nostru președinte, cât mai mult de a adera la o altă axă geopolitică. Ceva asemănător s-a întâmplat cu câțiva ani în urmă, la primul mandat al său, cu o vizită în Bulgaria, în care nu a fost băgat în seamă mai de nimeni. Probabil că protocolul de la Cotroceni, nu funcționează precum în alte țări civilizate. Față de provocările actuale la nivel planetar, conducătorii noștri sunt într-o fază de tranziție. Pentru cele care privesc zonele fierbinți nu au încă o atitudine coerentă iar în ce privește politica internă sunt fie insuficient pregătiți iar cei care ar avea ceva de spus așteaptă alegerile de anul viitor cu speranța că vor ajunge în zona puterii și că acolo, vezi Doamne, pot decide pe marile ori micile meridiane ale istoriei. Mai toți așteptăm, sfârșitul de an, cel prezent ducă- se pe pustiu, cel viitor ni se arată la orizont ca fiind nesigur.

Florian Laurențiu Stoika